

Uredništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelk: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 5. — Tel. 3492, 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št.
2. — Telefon št. 190.
Računi pri poš. ček zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto 78.180,
Wien št. 105.241

JUTRO

Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za tuzemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor,
Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440.
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1.
Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifi.

Položaj v Narodni skupščini

Jutri prične Narodno predstavništvo svoje redno jesensko zasedanje, ki bo v smislu ustavnega predpisa otvorjeno s čitanjem ukaza kraljevih namestnikov. Glavna naloga vsakoletnega rednega zasedanja je odobritev državnega proračuna in ustava predpisuje, da se zasedanje ne more niti zaključiti niti odložiti, dokler ta posel ni opravljen. Glede proračuna samega določa ustava, da mora biti predložen najkasneje do 20. novembra. Kakor vsak zakonski predlog, tako gre tudi proračunski predlog najprej v pripravljalni studij pristojnemu parlamentarnemu odboru, to je finančnemu. Finančni, administrativni, imunitetni in petičijski odbor so stalni odbori, ki se volijo vedno na pričetku vsakega rednega jesenskega zasedanja. Ker mora proračunski predlog čim je predložen Narodni skupščini, takoj v odbor, je 20. november skrajni termin za izvolitev finančnega in s tem tudi ostalih stalnih odborov v Narodni skupščini.

Po dosedajni praksi se volitve stalnih odborov vršijo na seji, ki neposredno sledi službeni otvoritvi zasedanja. Ako bi se sedaj te prakse ne držali, bi mogoč nastopil nov odmor v parlamentarnem delu, vendar ne bi mogel biti daljši ko deset dni.

Volitev stalnih parlamentarnih odborov ima letos poseben političen pomen. Pokazala bo namreč, ali je Narodna skupščina očevala politično konstelacijo, kakršna se je pokazala pri njenem konstituiranju dne 20. oktobra. Razmere v Narodni skupščini so se od takrat razvijale v smislu nekega ustaljenja odnosov med posameznimi političnimi tendencami. Na strani vladine večine je ta razjasnitev dovedla do ustanovitve poslanskega kluba JRZ, v katerega se je vpisala pretežna večina dotodanjih članov vladinega kluba. Ta klub šteje po eni verziji 128, po drugi 132 poslancev, ki so se s svojim vstopom odkrito izjavili za politiko nove stranke in njene vlade.

Formiranje poslanskega kluba JRZ je brez dvoma zdrav pojav že zaradi tega, ker je prejšnji večinski klub bil jako nezanesljivo orodje vladne politike v Narodni skupščini ter je z 20. oktobrom stvarno izgubil upravičenost svojega imena. Vendar ta klub formalno tudi še danes obstoji in je sestavljen iz dveh delov, iz povezane edince poslancev kluba JRZ in iz nekaj poslancev, ki niso hoteli vstopiti v JRZ, a se na drugi strani tudi niso odločili, da bi si poskušali kako drugo združilo. Koliko je število teh poslancev, se ne da točno ugotoviti.

Se v drugem oziru je ustanovitev poslanskega kluba JRZ važen pojav. Z njim dobiva nova radikalna stranka svoje formalno parlamentarno zastopstvo in prevzema polno odgovornost za njegovo delo. Nič več se v bodoče ne bo dalo reči, da se dogodki in delo v Narodni skupščini radikalne zajednice ne tičejo.

Programsko protitež proti klubu JRZ v Narodni skupščini tvori neodvisni klub jugoslovenskih nacionalnih poslancev. V tem klubu so združeni poslanci iz vseh krajev naše države na osnovi realnega jugoslovenskega programa, obrazloženega v pohorski deklaraciji in na dosedanjih sestankih tega pokreta. Njegova osnova je šestojanuarsko načelo, da je služba ideji narodnega in državnega edinstva dolžnost, ki gre pred vsako drugo. Poskusi, proglasiti ta pokret kot neko akcijo nepomirljivosti in monopoliziranja jugoslovenstva s fašističnimi namerami so klavrno propadli. Ravno glede najtežjega državnega vprašanja, hrvaškega problema, kaže program realno širokogrudnost, ki postavlja rešitvi tega našega notranjepolitičnega problema en sam cilj in eno samo mejo: življenjski interes narodne in državne celote. V neodvisnem klubu se marljivo dela in konkretizirajo se enotni pogledi na vsa pereča vprašanja našega narodnega življenja, zlasti tudi na gospodarska in socialna v smislu modernega gledanja na vlogo države v današnjih časih. Klub se tudi skrbno ogiba vsake demagogije in je zaradi tega, akoravno po številu ni najmočnejši, moralno in politično izredno pomemben v novi Narodni skupščini. V klubu je danes vpisanih 50 narodnih poslancev.

Med klubom JRZ in Neodvisnim klubom stoji po svojem številu Jugoslovenski klub g. Jevtića. Načelno je ta skupina usmerjena jugoslovensko, vendar pa je programsko še zelo neuravnotežena. V njem so zastopniki raznih gospodarskih in političnih doktrin in zvezo med njimi tvori prav za prav le oseba g. Jevtića, kateremu je ostal zvest en del onih, ki so mu bili za časa njegovega režima in zlasti ob volitvah ožji sodelavci. Mnogi drugi so ga, kakor znano, jedrno zapustili, ko je zgubil oblast.

Posebna formacija, ki dokazuje, koliko so petomajske volitve poslate politične neodrejenosti v Narodno skupščino, je tako zvani Narodni delovni klub. On prav za prav ni enoten klub,

ABESINCI NAPOVEDUJEJO ODLOČILNO BITKO

Italijanske čete se v Makali niso ustavile, temveč prodirajo naprej proti jugu in proti zapadu — Po abesinskih vesteh bo v kratkem prišlo do odločilnega spopada

Addis Abeba, 9. novembra. g. Iz abesinskih vladnih krogov se doznavajo, da je abesinski vojni svet izdelal nov vojni načrt, ki predvideva odločilno bitko proti Italijanom na ozemlju pri Makalu in sicer pri Antalu in Kvoramu, približno 20 km južno od Makale. Tam gre za teren, ki je, obdan od 3000 metrov visokega gorovja. Na obeh straneh teče tamkaj glavna karavanska cesta v Desie, kjer je abesinski glavni stan.

Tudi na levem krilu Italijanov bodo na vzhodu abesinske čete pričele ofenzivo proti Italijanom. Novi vojni načrt temelji na tem, da bodo italijanske čete, ki so sedaj prodrle v Makalo v treh ločenih kolonah, prodirale sedaj zaradi tesne ceste in neprehodnosti visokega gorovja v eni sami skupni koloni. Abesinske čete, ki so določene za odločilno bitko, so pod poveljstvom vojnega ministra Mulugete. Negus se bo s sveto zastavo in s svojo najmočnejšo vojsko udeležil te odločilne bitke.

Rim, 9. novembra. d. Vojaške operacije na severni abesinski fronti prehajajo v novo fazo. S prekoračenjem reke Setit na skrajnem severozahodu Abesinije po novi armadi pod poveljstvom generala Cuturija je nastal nov preokret v položaju. Reka Setit predstavlja staro mejo med Eritrejo in Abesinijo v dolžini približno 100 km. Ta obmojni odsek je bil edini, kjer so že od početku sovražnosti zavzeli Abesinci agresivno stališče. Italijani so bili do zadnjega časa na tem mestu defenzivni. Kmalu po italijanskem pohodu v Aduo in Adigrat so izvedli Abesinci prve napade preko reke Setit z očitnim namenom, da bi oslabil italijanske sile ter razbremenili abesinsko obrambo pred Aksumom, Aduo in Adigratom, Italijanom pa se je posrečilo odbiti to nevarnost na svojem desnem krilu ter so Abesince pognali preko Setita nazaj.

Tudi Italijani hočejo izsiliti odločilen spopad

Rim, 9. novembra. AA. Italijanska agencija Stefani poroča, da Makala ni bila cilj sedanje italijanske ofenzive. Druga divizija askarov pod poveljstvom generala Vaccausa že prodira dalje proti jugu. Askari bodo skušali prodrati do jezera Ašangija. Pričakovati je, da se bo ta faza italijanske ofenzive razvijala vse bolj naglo in da bo nasprotnik končno prisiljen sprejeti bitko, ki mora postati odločilnega pomena za vojno v vzhodni Africi. Operacije, ki se bodo sedaj pričele, bodo največjega pomena. Posebno misijo ima tudi general Maravigna, ki operira s svojim armijskim zborom na skrajnem desnem krilu.

Tretja etapa italijanske ofenzive

Rim, 9. novembra. o. Ko Lodo Italijani zavarovali ozemlje, ki so ga doslej zasedli, nameravajo takoj pričeti s tretjo ofenzivo, ki bo imela vse bolj važne cilje kakor prva in druga ofenziva. Cilj nove ofenzive bo Desie z vsjo gorato deželo, kjer je sedaj koncentrirana abesinska vojska z generalnim štabom abesinskega prestolonaslednika na čelu. V tej novi ofenzivi bo igral važno vlogo armadni zbor generala

Maravigne, ki bo imel nalogo braniti italijansko prodiranje ob desnem boku proti vsem nenadnim abesinskim napadom. Kolona generala Biorija ti morala zasedati pokrajino okrog jezera Ašangi. To bi bila končna faza tretje italijanske ofenzive. Podrobnosti tega načrta čuvajo v najstrožji tajnosti, prav tako na skrivajo tudi vse podrobnosti o končnem cilju danakilske armade, ter armade generala Grazianija na jugu.

Pariz, 9. novembra. o. Agencija »Radio« objavlja iz Asmare vest, da prodirajo Italijani dalje proti jugu. Zatrjuje se, da nameravajo prodrati proti Amba Alagi kjer je zbranih več velikih oddelkov abesinskega vojaštva. Po informacijah poročevalca agencije »United Press« nameravajo Italijani prodrati do velike avtomobilske ceste, ki so jo v poslednjih dveh letih zgradili iz Addis Abebe proti Tigri. Italijanski delavci so že pričeli graditi novo cesto proti Makali. Ko bodo prodrli do abesinske avtomobilske ceste, nameravajo v zaščiti tankov in letal prodirati naravnost proti Addis Abebi. Italijani upajo, da bodo lahko po tej cesti prodirali vse hitreje kakor doslej. Glavno vlogo v tretji ofenzivi pa bo imel armadni zbor generala Maravigne, ki bo moral varovati desni bok italijanske vojske. Cilj italijanske tretje ofenzive bo Desie.

Italijansko vojno poročilo

Rim, 9. novembra. AA. Ministrstvo za tisk in propagando je izdalo naslednji komunikat št. 41:

General de Bono javlja, da so izvidni oddelki drugega armadnega zbora prisilili med Aksumom in reko Takazo obožene skupine Abesince k umiku. Fitaorari Gabrenendi se je danes predal vojaškimi oblastem. Tudi cerkveni poglavarji v pokrajini Adieti so se vdali.

V Danakilu se naše prodiranje nadaljuje in so naše čete prispele do Damleja. Čete generala Grazianija so zavzele Gorahejo, kjer je sovražnik pustil mnogo pušk, streljiv, topov in streliva. Letalci nadaljujejo svoje strateške izvide. V Makali so se že dve uri po zavzetju mesta mogla naša letala spustiti na zemljo, kar se naše delavske kolone pripravile teren za pristajanje.

Za Makalo so bili hudi boji

London, 9. novembra. d. Pred zasedbo Makale po italijanskih četah je prišlo v zadnjih dneh do srditih bojev, v katerih se je sreča menjavala za Italijane in Abesince. Dva italijanska napada na Makalo sta bila krvavo odbita, Abesinci so junaksko branili gore v okolici mesta ter se jim je celo posrečilo zopet osvojiti nekaj gorskih utrb, ki so jih zavzeli askari. Italijansko vojno poveljstvo ni pustilo Makale bombardirati z bombami ali pa obstrlejevati s težkim topništvom, ker je rezidenca rasa Gukše, čegar mater in sestro so Abesinci pridržali kot talca.

Pariz, 9. novembra. o. Po podatkih, ki so jih zbrali francoski poročevalci na fronti, je pri večrajšjih borbah za Makalo padlo 1.000 Italijanov in 2.500 Abesincev.

Potrnost med Abesinci

Addis Abeba, 9. novembra. o. V vladnih krogih so precej potrjeni zaradi neprிக்கovnega prodiranja Italijanov proti jugu. Iz

Addis Abebe so takoj odposlali več ukazov poveljnikom posameznih abesinskih oddelkov in zahtevali od njih, da za vsako ceno preprečijo nadaljnje prodiranje italijanske vojske, ker bi italijanski uspehi katastrofalno vplivali na moralo abesinskega vojaštva, ki komaj čaka, da se spopade s sovražnikom. Cesar bo že zaradi tega kmalu odpotoval na fronto, da napravi red med posameznimi rasi, ki očitno iz osebnih razlogov nočejo vzajemno sodelovati, nego operirajo vsak na svojo roko.

Neodločnost cesarja Haile Selasija

Addis Abeba, 9. novembra. d. Vojaški svetovaleci svetujejo cesarju Haile Selasiju, naj čimprej prične ofenzivo proti prodirajočim Italijanom, da bi ohranil bojevitost svojih čet in ugodil nestrpnim plebskim poglavarjem, ki silijo k večji aktivnosti. Ljudje stare šole zahtevajo, naj bi se cesar boril na čelu svojih čet, do čim bi moderno orientirani Abesinci rajši videli, če bi ostal v glavnem mestu ter od tu vodil nadaljnje dogodke, Cesar bo bržkone poiskal izhod na ta način, da bo skušal odgoditi odločilno bitko, sam pa bo posetil nekaj odsekov na fronti.

Japonsko orožje za Abesince

Džibuti, 9. novembra. AA. V Džibuti je prispel večji transport vojnega materijala za Abesinijo. Pripeljali so 12 tovornih avtomobilov, 250 zabojev po 26 pušk, štiri protiletalske topove in tri letala.

Italija in Francija

V Franciji so vznemirjeni, ker so italijanski protisankcijski ukrepi naperjeni tudi proti francoskemu blagu

Pariz, 9. novembra. r. Dočim so Italijanski listi poprej napadali samo Anglijo in ji očitali, da samoljubno ovira italijansko akcijo za pridobitev kolonij v vzhodni Africi, so začeli zadnje dni napadati tudi Francijo, očitajo ji, da pri svojih posredovanih predlogih zasleduje samo svoje koristi. Odkar pa se je Francija izjavila za sankcije tudi na gospodarskem polju, se je italijansko-francosko prijateljstvo zelo ohladilo. Posebno značilno je, da se bojkotna akcija proti tujemu blagu kot odgovor na napoved sankcij ne omejuje več samo na blago angleškega izvora, marveč so začeli sedaj umikati iz prometa tudi vse francosko blago.

Ta okolnost daje francoskim listom povod za pritožbe o italijanskem nerazumevanju francoskih miroljubnih težej. »Journal« na pr. se pritožuje, da Italija v svojem ozorčenju zaradi sankcij v ničemer ne razlikuje odredb, ki so jih izdale nekaterе državе, od odredb, ki jih je bila pri-

slijena izdati tudi Francija, Italijani morajo vpoštovati, da si Francija prizadeva posredovati med Rimom in Londonom. Vsekakor bi bila francoska posredovalna akcija brez pomena, če bi se pričela Italijanska javnost ščuvati proti Franciji. Obtožbe Francozov bi bile ne samo nepravilne, nego tudi škodljive za Italijo samo. Italija v zadnjem času po svetu nima mnogo prijateljev in si ne more privoščiti drage sale, da bi na lepem zavrnila še Francijo, katere prijateljstvo ji mora biti vsekakor dragoceno.

»Excelsior« pravi, da se zadnje čase opaža v italijanskem tisku neko nerazpoloženje do Francije, ki se je kot članica Društva narodov morala pridružiti sankcijam, čeprav bodo povzročile mnogo škoda francoski trgovini. Obzaložati je treba, da Italijani v svoji kritiki ne kažejo dovolj razumevanja za prijateljsko razpoloženje Francije do Italije, ki je haš v sedanjem času za Italijo tako dragoceno.

Poostritev napetosti med Poljsko in ČSR

Poljaki odklanjajo sporazum s pomočjo razsodišča — Praška vlada si je zaradi tega pridržala proste roke

Praga, 9. novembra. v. Češko-lovski tiskovni urad objavlja danes informacijo iz zunanega ministrstva, ki najjavlja odločen korak v sporu s Poljsko. V tem sporočilu se pritožujejo, da je Poljska klub pozivom iz Zeneve odklonila, da bi se sporazumno rešila še neresena vprašanja na podlagi med obema državama leta 1925 sklenjene razsodiščne pogodbe. Praško zunanje ministrstvo meni, da je vzrok za od-

klonitev Poljske ta, da bi Poljska v takem postopanju bila poražena.

Ker so tedaj vsi potkusni češko-lovske vlade, da bi se vsa sporna vprašanja sporazumno predložila mednarodnemu forumu, ostali brez uspeha, bo sedaj praška vlada skušala enostransko doseči meddržavno rešitev teh vprašanj.

Sporočilo češko-lovskega ministrstva ne navaja, ali misli na DN ali pa na mednarodno razsodišče v Haagu.

Državne tajnosti v angleški volilni borbi

London, 9. novembra. AA. Zadnje dni so začeli pristajati delavske stranke sistematično ovirati shode vladne koalicije. Tako je ovirot minister vojske lord Helsham v Walthamptonu le s težko muko prišel do besede. Pristajši delavske stranke so delali neprestano medtkice. Pri tem so jih podpirali skrajni levičarski elementi. V Ilfordu je snoči govoril prvi lord admiralitete sir Bolton Eyres Monsell, ki je v svojem govoru ostro napadel delavsko stranko. Dejal je med drugim, da je G. Alexander, ki je bil prvi lord admiralitete v delavski vladi, pred dnevi na nekem shodu

izdal državne tajnosti, za katere je izvedel za časa svojega ministirovanja. S tem je povzročil veliko škodo, ki bo zadela interese angleške mornarice in angleške državne obrambe sploh. Vse kaže, da je s tem mislil na govor g. Alexandra, ki ga je imel nedavno v Datleju. G. Alexander je v tem svojem govoru dejal, da razpolaga Velika Britanija v nasprotju s trditvami sedanje vlade še vedno z najmočnejšo in z najboljšo opremljeno vojno mornarico na svetu. G. Alexander je govoril tudi o nekih novih in modernih protiletalskih topih, ki jih imajo angleške vojne ladje.

Hitlerjevci časte žrtve svojega pokreta

Monakovo, 9. novembra AA. Včeraj so se vršile v Monakovem velike svečanosti v počastitev spomina na narodno socialistične žrtve, ki so padle 9. novembra 1923. leta. Impozantno je bilo zborovanje hitlerjevke mladine, ki se je vršilo pod vodstvom Balduja Schiracha. Zvečer so se v mestni dvorani zbrali najstarejši borci narodno socialistične stranke. Kancelar Hitler je imel kratek govor, nakar je vsem stisnil roko. Na ulicah so maske ljudstva priredile Hit-

lerju mnoge ovacije. Danes predpoldne ob 10. se je začelo defiliranje po monakovskih ulicah. Goste množice prebivalstva so izkazale čast nacionalno socialističnim žrtvam, ki so padle pred 12 leti. Na čelu velikanske sprevoda so stopali voditelji rajha g. Hitler, njegov dr. mestnik g. Hess, propagandni minister dr. Göbbels, g. Streicher, župan Monakovega, in mnogo drugih uglednih osebnosti.

Dalekosežni načrti v socialnem zavarovanju

Minister socialne politike pripravlja uvedbo splošnega brezposelnega in posebnega nameščenega bolniškega zavarovanja ter razširjenje nameščenega pokojninskega zavarovanja na vso državo

Beograd, 9. novembra. AA. V zvezi z resolucijo, sprejeto 3. t. m. v Beogradu na anketi skupnega odbora Zveze zasebnih nameščenecv Jugoslavije, Zveze bančnih, zavarovalnih, trgovskih in industrijskih uradnikov Jugoslavije in Zveze lekarniških sodruznikov Jugoslavije je minister za socialno politiko in narodno zdravje poslal Osrednjemu uradu za zavarovanje delavcev poziv, naj takoj prouči vprašanje o sprejetju zakona o obveznem zavarovanju delavcev proti brezposelnosti.

Prav tako je g. minister pozval SUZOR, naj prouči vprašanje sestave

posebnih krajevnih organov SUZORA za izvedbo bolniškega zavarovanja zasebnih nameščenecv.

V zvezi z zahtevno navedene resolucije, naj se pokojninsko zavarovanje zasebnih nameščenecv, ki velja za zdaj samo za nameščenecv v Sloveniji in Dalmaciji, razširi na vso državo, je g. minister na podlagi pooblastila finančnega zakona za 1934/35 in 1935/36 pozval Pokojninski zavod za nameščenecv v Ljubljani, naj sestavi načrt uredbe o razširitvi pokojninskega zavarovanja na nameščenecv vse države in naj zbere za to svrhu potrebne statistične podatke.

Neprostopvoljna manifestacija mačkovcev za jugoslovensko edinstvo

V Lesičnem, prijazni vasiji v kozjanskem okraju, so danes teden vzdali spominsko ploščo na rojstni hiši pokojnega inž. Janeza Mačka. Svečanost je pripravil in vodil poseben odbor, ki je to redko počastitev ujemel s tem, da je bil inž. Maček vse življenje zavezanec Slovencev in da je dal političnega voditelja Hrvatov.

Slovinci imamo, kakor je to usoda vsakega malega in dolga stoletja nesvobodnega naroda, mnogo ljudi svojega rodu, ki so zaradi svoje ali svojih staršev vzgoje postali pripadniki tujega naroda in dosegli v njem odlična in vodilna mesta. In vendar ne pride nikomur na misel, da bi postavljali spomenike onim njihovim očetom ali dedom, ki so bili še Slovenci. Ako pa bi se to le kje zgodilo, bi mogla biti taka slovesnost le dvoje: ali sramotno hlapčevstvo ali pa izzivanje onega tujega naroda, ki šteje sina ali vnuka sedaj med svoje voditelje, ker bi za tega voditelja predstavljala očetov odpadništvo.

Ob slavnosti v Lesičnem nismo smeli občutka takega nesoglasja. Najbrž tudi dr. Maček in njegovi prijatelji ne, saj jih je prišlo iz Zagreba več sto k svečanosti. Niso smatrali za izzivanje, da Slovenci postavljajo spomenik slovenskemu očetu hrvaškega voditelja. In vendar so po nau-

kih, ki jih uči dr. Maček, Slovenci in Hrvati dva posebna, drug od drugega popolnoma ločena naroda, kakor n. pr. Slovenci in Nemci ali Hrvati in Madžari. S tega stališča bi bilo težko najti razliko med slavnostjo v Lesičnem in med svečanostjo, pri kateri bi postavljali spomenik zavednemu slovenskemu ali hrvaškemu očetu kaknega današnjega nemškega, madžarskega ali italijanskega političnega voditelja.

Mačkovci so torej skrajno nedosledni, če jih celo veseli, da se proslavlja slovenski poreklo njihovega voditelja. Kajti po njihovi ideologiji bi bilo treba dr. Mačka samega in z njim še neštete druge Hrvate označiti za narodne odpadnike. Ako tega občutka nimajo, je to pač dokaz, da sami ne verujejo v svoj nauk o treh posebnih slovanskih narodih v naši državi, ampak da tudi oni vsaj podzavestno čutijo, da smo Jugosloven in narod, kjer ni moč govoriti o odpadništvu.

Svečanost v Lesičnem je bila v teh okoliščinah — proti volji prirediteljev seveda — po svojem bistvu le manifestacija za narodno edinstvo in učinkovita demonstracija proti separatističnim naukom.

Beleške

Pohorska nevarnost

Ničesar se nasproti realne jugoslovenske politike bolj ne boji kakor pohorcev in njihovega pokreta. To velja za gospode na desni in na levi. Če čitaš naše slovenske radikalno glasilo, misliš, da ni več državne brige od pohorske akcije. Ako greš v Zagreb, vidiš, da pohorci zlasti glavnemu organu Mačkove inteligence, starini »Obzorju« ne dajo spati. Tudi srbijanska udruga žena opozicija se sredi svojih demagoških fantazij mnogokrat nenadno spomni na pohorsko opasnost in bi najraje kar porpila vlado, ako bi dobila zagotovilo, da bodo vsi pohorci postreljeni.

Te dni so poslanci in senatorji, pristaši pohorskega pokreta sklenili, da bodo v Srbiji sklicali vrsto konferenc. Zagrebški »Obzor« je zaradi tega ves iz sebe. Takoj se je oblekel v uniformo ata Žuzemaže in trobil alarm. Za božjo voljo, kaj pa bo, če bodo sedaj pohorci še Srbijo pokvarili? Ali ni že dovolj škode, ki jo delajo v prečanih krajih vsem splošnim spekulantom na račun jugoslovenske misli. »Obzor« kar najresneje a armira združeno opozicijo v Srbiji in zahteva da mobilizira vse svoje brigadne proti pohodu nesrečnih »pogorelecev«. Takole lamentira: »Klub prote Božiča, torej eksponent pohorske akcije v skupščini, je sklenil, da prične s propagandno akcijo tudi v Srbiji. Akcija je zamišljena na širokem temlju in ima očitno za cilj, da izzove tudi v srbijanski javnosti zanimanje za pohorsko resolucijo. Kdor pozna pohorce, ve, s kak.

Zaprtje, nenormalno

razpadanje in gnolba v črevesju poneha po uporabi naravne

FRANZ-JOSEFOVE grenčice.

šnimj gesli bodo agitirali po Srbiji. Nadejati se je, da srbijanska javnost ne bo nasleda pohorcem. Vsekakor pa bi bilo potrebno, da srbijanska izvenparlamentarna opozicija priredi čim več zborovanj v Srbiji ter tako že v početku zadušijo propagandno pohorcev. Zaradi tega mora vodstvo srbijanskega dela, združene opozicije preključiti svoj sklep o odgoditvi političnih zborov v Srbiji.

Po tem apelu »Obzora« je samo še pričakovati, da bo čez nekaj dni pozval kar samo policijo na pomoč proti tem preklicanim pohorcem in jo naprosil, naj zastraži ceste, da pohorci ne bodo mogli »vdreti« v Sunadajo.

Klub skupščinske večine

Snoči je bila skupna seja novega poslanskega kluba JRZ in prejšnjega kluba skupščinske večine. Seji je prisostvovalo tudi več ministrov s predsednikom dr. Stojadinovićem na čelu. Objavljen je bil komuniké, ki med drugim pravi, da je v klubu JRZ 137, v skupnem klubu skupščinske večine, pa 174 poslancev. Prihodnja seja bo danes popoldne.

Duhovščina in JRZ

Sinočni »Obzore« poroča iz Ljubljane: »Organizacija JRZ v dravski banovini je v glavnem dokončana. V 23 od 25 srezov v banovini so že ustanovljeni sreski

odbori JRZ. Še ta mesec se bo vršila ba. novinska skupščina stranke, na kateri bo izvoljen banovinski odbor.

Višje cerkvene oblasti v dravski banovini so dovolile, da se duhovniki smejo vpisati v organizacijo JRZ in prevzemati funkcije. Cerkvene oblasti stoje na stališču, da načela Katoliške akcije v ničemer ne nasprotujejo programu JRZ. Ta ugotovitev je imela za posledico, da je že mnogo župnikov in kaplanov vstopilo v krajevne in sreske odbore JRZ.

Cenjene čitatelje opozarjamo, da smo z današnjo številko pričeli objavljati izvirni slovenski roman JANKA KACA »MOLOH«. Nadaljevanje tega romana bomo objavljali v nedeljskih številkah »Jutra«.

Ameriški izseljenci v počastitev spomina blagopokojnega kralja Uedinitelja

Beograd, 9. novembra. AA. Jugoslovensko prosvetno in kulturno društvo v Buenos Airesu je poslalo pred nekaj dnevi preko poslanštvo v Buenos Airesu v srebru in zlatu umetniško izdelan venec s prošnjo, da ga polože na grob blagopokojnega viteškega kralja Aleksandra I. Uedinitelja. S tem dejanjem se hočejo naši izseljenci vsaj malo oddolžiti spominu nesmrtnega vladarja. Venec so kupili s prostovoljnimi prispevki izseljencev, po večini delavcev, ki so jih naši siromašni izseljenci z ljubeznijo zbrali. »obžalujejo samo, da niso mogli poslati na grob ljubljene vladarja venec od suhega zlata.«

Sredi venca je plaketa s posvetilom: »Aleksandra Uedinitelju: Tvoj svetli um, tvoje toplo srce, tvoja jeklena volja, tvoja krepka desnica so ustvarili Jugoslavijo. S tvojo mučeniško krvjo je posvečena, Tvoj prezgodnji grob je njen oltar, nad katerim

PRISPELI SO NAJNOVEJŠI MODELI RADIOAPARATOV

svetovnoznanih najboljših znamk. PRODAJA TUDI NA OBROKE.

„TEHNIK“

J. BANJAI,

LJUBLJANA — MIKLOŠICEVA C. 20

Telefon: 34-19.

Kraljeviča Tomislav in Andrej v Rumuniji

Beograd, 9. novembra. AA. Nj. Vis. kraljeviča Tomislav in Andrej sta odpotovala danes ob 18.30 v Rumunijo. Nj. Vel. kraljica se je pripeljala v pristanišče z Nj. Visokezom namestnikom Pavlom. Prišli so tudi kraljeva namestnika dr. Radenko Stanković in dr. Ivo Perović, predsednik vlade dr. Stojadinović, dvorne dame ter civilni in vojaški dom Nj. Vel. kralja.

Kongres ljudskih univerz

Beograd, 9. novembra. p. Na Kolarčevi univerzi se je pričel danes popoldne kongres ljudskih univerz. Malošteviline delegate je pozdravil univerzitetni profesor dr. Aleksander Belič, ki je orisal veliko vlogo ljudskih univerz v ljudski prosveti. Bivši prosvetni minister dr. Milan Grol je v svojem govoru omenjal zadušino Kolarčeve univerze in orisal njeno zgodovino in njen razvoj. Nato so sledila poročila posameznih delegatov o delovanju pokrajinskih ljudskih univerz v preteklem poslovnem letu. Kongres se bo jutri nadaljeval.

INSERIRAJTE V „JUTRU“

Aljehin vodi

Amsterdam, 9. novembra. g. V tekmi za šahovsko prvenstvo je v prekinjeni 16. partiji danes zmagal dr. Aljehin nad Euwejem. Stanje je sedaj naslednje: dr. Aljehin 6, Euwe 5, neodločenih iger 5.

Uspeh BSK v Parizu

Pariz, 9. novembra. d. Naš državni prvak BSK je po svoji tekmi v Edinburghu odpotoval v Pariz, kjer je danes nastopil proti Racing Clubu. Po lepi igri je zaslužen zmagal s 3 : 2 (1 : 2). Beograščani so bili zlasti v drugem polčasu v premoči.

Vremensko poročilo

Novosadska vremenska napoved za nedeljo: Zjasnitev na vzhodu. Zagrebška vremenska napoved za danes: Pretežno oblačno, nestalno z lokalnimi nevihtami. Sprva še toplo, pozneje hladnejše. Dunajska vremenska napoved za nedeljo: Nobene bistvene izpremembe deževne, ga vremena.

„Afera Staviski“ v Španiji

Podkupnine za koncesije igralnic — Maščevanje razočaranega mehiškega žida — Politične posledice

Madrid, 4. novembra.

Španija ima tudi svojo »afero Staviskie«, sicer v nekoliko manjšem obsegu od francoske, toda s precej sličnimi političnimi posledicami. Diktator Primo de Rivera je svoj čas zaprl igralnice, ki so bile v Španiji zelo številne, in neki podjetju Meksičan, Straus po imenu, sicer pa židovskega porekla, je prišel na idejo, da bi pod republikansko vlado mogoče lahko dosegel preklic te odredbe in na ta način pridil do denarja. Kakor je podoba, stvar ni šla lahko izpod rok in iznajdljivi žid je moral izdatno »mazati« na vseh koncih, preden si je izposloval potrebno dovoljenje. Toda ruta je tekla v San Sebastianu samo pol ure, ko so se pojavili kriminalni uradniki ter jo zapečatili. Enako neugodno izkušnjo je doživel Straus na otoku Malorki, kjer je njegovo podjetje obratovalo samo teden dni.

Opeharjeni žid je napisal po letu premišljevanja predsedniku republike z dokaznimi listinami, podkrepjeno pismo, v katerem se mu je pritožil nad »nečuvénim postopanjem« notranjega ministra ter pristavil, da bi bil pripravljen iti molče preko za-deve, če se mu povrnejo stroški, ki jih je takrat na pol milijona pezet. Predsednik republike je pismo predal vladi, ki ga je izročila sodišču. Med tem se je pa za zadevo tudi že zvedelo v javnosti in opozicija jo je pograbila kot začeljeno kost za napad v parlamentu.

Parlament je imenoval tedaj odbor dvanaajstorcev, ki naj bi ugotovil dejanski stan. Res so prišli na dan prav nečedne stvari. Pokazalo se je, da je zapletenih v podkupninsko afero več vodilnih politikov vladne radikalne stranke, med njimi bivši notranji minister, zlasti pa posinovljenec večletnega ministrskega predsednika in voditelja radikalne stranke Aleksandra Lerrouxa. Očitki, ki so že dalje časa padali na račun radikalne stranke, da ima v svojih vrstah mnogo koristolovcev, ki iščejo v politiki le svoje osebne koristi, so se izkazali za resnične in stranka sama je močno kompromitirana.

Predsednik vlade Chapaprieta je začutil odpor v javnosti in v parlamentu in je zato podal ostavko celokupne vlade. Kriza pa je bila kmalu rešena s tem, da sta bila izkrcana iz vlade dva ministra Lerroux in Roch, ki sicer v aferi nista bila osebno prizadeta, bila sta pa posredno le v njo zapletena.

S tem naj bi bila neprijetna stvar likvidirana, toda zadeva očitno ne ni tako enostavna. Ze nad dve leti vlada v Španiji koalicijska klerikalcev in radikalov, čudna zveza desnica in leveca, zasti še, ker so radikali ves čas svojega obstoja bili protiklerikalna stranka in so se še le pred kratkim prelevili v zmerne republikance. Čim se je zvedelo za škandal, se je splošno pričakovalo, da se bo koalicijska razšla. Verjetno bi se to tudi zgodilo, če ne bi politične posledice za obe stranki grozile postati naravnost katastrofalne. Navzlic temu je veljalo precej truda, da se je prečil razpad vladnega bloka, in podkup-

ninska afera je delovala kot klin, ki se je globoko zaril v današnjo vladno koalicijo, tako da bo zelo težko znova trajno zadržati razpoko.

Sicer pa sta obe vladni stranki že davno utrpeli velike izgube med množicami. Preveč obljub je ostalo neizpoljenih. Brezposelnost ni padla, položaj kmeta se je celo poslabšal. In tako se množice obračajo k novim bogovom, največ zopet k levičarskim skupinam, ki so jih volitve pred dvema letoma izrinile iz politične arene in oblasti. Toda že lansko jesen kmalu potem, ko je bil zatrt krvavi upor v oktobru, so se revolucionarji začeli znova zbirati, kar je bilo tem lažje, ker vlada iz nerazumljivih vzrokov ni znala izrabit zmage nad revolucijo. Podlegli uporniki so uvideli samo to, da jim ne bo mogoče s silo vreči vojske in policije. Tako so se podali znova na pot zakonitosti, kar je le nova taktika, ki jih vodi k istemu cilju, osvojitvi oblasti in — maščevanju.

Vodja združene revolucionarne fronte je bivši ministrski predsednik Azana, voditelj republikanskih levičarjev. Pri zadnjih volitvah njegova stranka ni mogla zbrati niti toliko glasov, da bi si vsaj rešil svoj mandat. Minulo leto je bil zaprt pod sumnjo, da je bil zapleten v separatistično zaroto v Kataloniji. Pred kratkim pa je zbral v Madridu že zopet ogromno množico ljudi na svojem shodu. Pri prihodnjih volitvah bo ta enotna revolucionarna fronta lahko zelo nevarna. Škandal, ki razburja v teh dneh špansko javnost, ji prihaja kot navdse ugodno agitacijsko sredstvo.

Nov češkoslovaški kmetijski minister

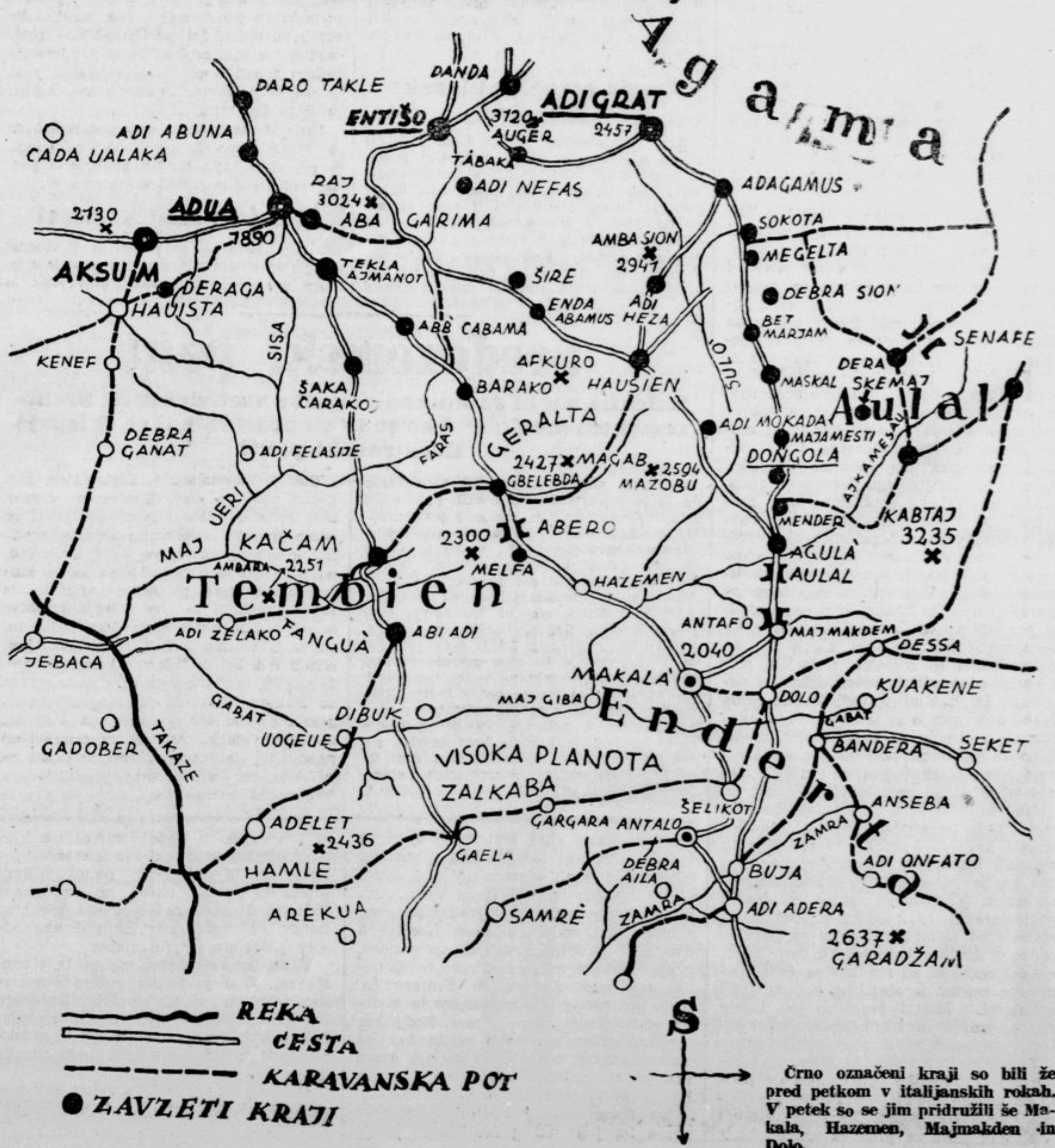
Praga, 9. novembra. h. Ko je novi ministrski predsednik dr. Hodža prevzel svoje funkcije, je obdržal tudi svoj dosedajni portfelj, poljedelsko ministrstvo. Pa že takrat se je vedelo, da bo v kratkem predlagal predsedniku republike imenovanje novega poljedelskega ministra. To se je sedaj tudi zgodilo. Predsednik republike je danes imenoval svetnika deželnega kulturnega sveta dr. Josipa Zadina za poljedelskega ministra. S tem je po smrti predsednika poslanske zbornice povzročena rekonstrukcija vlade zaključena.

Nov letalski rekord

London, 9. novembra. AA. V Port Darwin je prispel avstralski letalec Broai Bent, ki je 2. novembra startal z londonskega letališča, da bi postavil na prog London — Avstralija nov svetovni rekord. Polet je dovršil v šestih dneh, 21 urah in 19 minutah. S tem je dosegel rekord, ki je za 7 ur in 28 minut boljši od prejšnjega, ki ga je postavil letalec Kingsford Smith.

Današnja številka ima 375 malih oglasov

Severno abesinsko bojišče

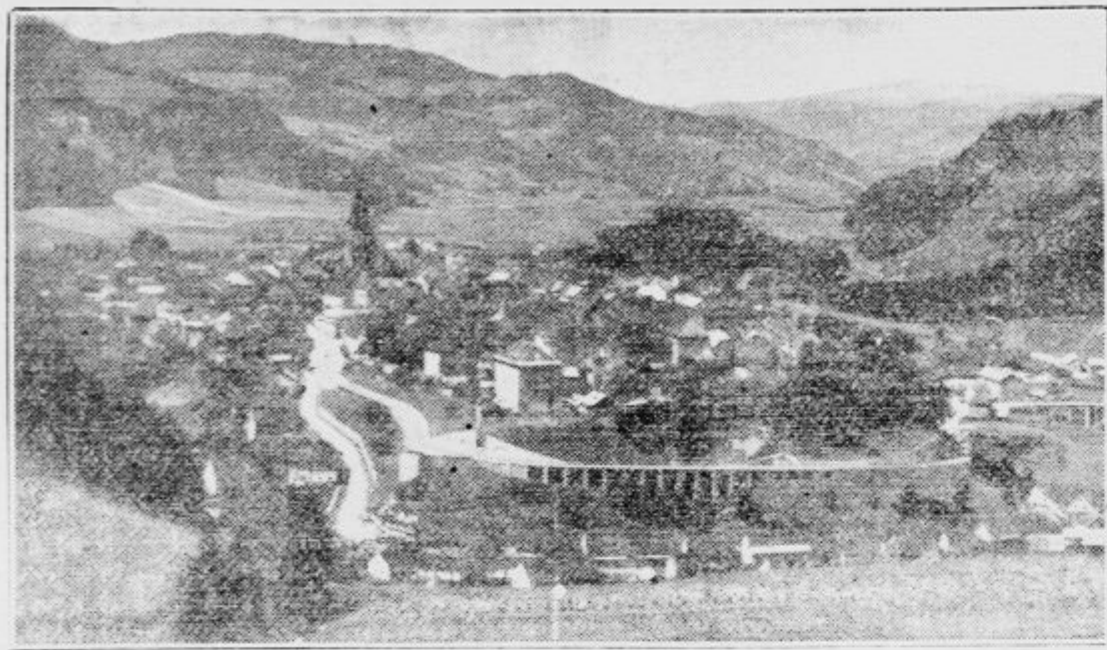

Črno označeni kraji so bili že pred petkom v italijanskih rokah. V petek so se jim pridružili še Makala, Hazemen, Majmakdem in Dolo.

JUDENBURG

Doberdob, slovenskih fantov grob, je imel svojo veliko postajo, ali, če se izražamo v govoricu nekdanjega avstrijskega militarizma, svoj magazin v Judenburgu. Kader 17. pešpolka je bil leta 1915 iz Ljubljane premeščen najprej v Ptuj, od tam pa v Judenburg. Staro nemško štajersko mesto je kmalu preuredilo svoje življenje v znamenju temperamenta in trpljenja kranjskih Janezov. Kader polka je bil s tretjo in četrto stotnijo nastanjen v barakah nasproti pokopališču, druga stot, je bila nastanjena v vojašnici, prva v Schaeferhube, v soli v Gosposki ulici pa je bila nadomestna stotnja. Poleg 4. stotnije so bili nastanjeni tudi enoletniki in je tako mnogo slovenskih intelektualcev, ki sicer niso bili dodeljeni 17. pešpolku, lahko motrilo življenje naših Janezov. Baš tam v barakah so se odigravale prave orgije avstrijskega militarizma. Poveljnik 4. stotnije je bil rezervist, po poklicu profesor iz Trsta, ki ni šel nikdar na fronto in je služil svojemu ce-

larsju z največjo vnemo pri trpinčenju moštva. Vojake so kovali v »Spange« in vezali na drogove s posebno naslado baš tedaj, kadar so drugi hodili po »me-nažo«.

Pod poveljstvom divjaka, sadista, zadržanika proti človeškemu dostojanstvu je vse ljudi po vojaških barakah in tudi one v mestu prevzela nekakšna mržnja do življenja. Vse tradicije življenja in vse postave so postale iluzorne zaradi divjanja nekaterih divjakov na nižjih poveljniških mestih. Trpinčenje naših Janezov je judenburški meščanom najzgovornejši predložil grozote in podlosti vojnega nasilja. Mirno staro mesto bo za vedno ohranilo spomin na slovenske vojake, zakaj z njimi so zvezane ne samo grozotne predstave štirih strašnih jezdecev Apokalipse, temveč tudi predstave o vsesplošnosti človeškega rodu ne glede na jezik, rod in običaje. Danes bo spet ves Judenburg posvečen spomnu naših Janezov, žalostnih in veselih, trpečih in upornih.

Vojaški upor v Judenburgu

Svetovna vojna se je nagibala k svojemu koncu. Na pomlad leta 1918 so avstrijski Nemci prav živo občutili, kako velika nevarnost jim preti. Ze davno tleča nezadovoljnost slovenskega naroda nad absolutističnim režimom je prišla v raznih oblikah do energičnega izraza. In to že poprej s krepkim podudarkom majniške deklaracije, ki je usodno izpodrežala imperialistične namene in težnje vladajočih krogov, poleg tega pa so se pojavili tudi že drugi znaki skorajšnjega konca — razkroj armade.

načrt narejen, vse je bilo točno dogovorjeno. Baš se je v Judenburgu pripravljaj 41. maršbataljon, da odpotuje na italijansko fronto. In na predvečer v nedeljo 12. maja je izbruhnilo. Ob 10. zvečer so padli prvi streli. Trobentač je zatrobil: alarm! Začelo se je tekanje moštva in častnikov z nabitiimi puškami in samokresi, prigovarjanje moštva, naj postavijo »mašince«. Z viharim klicem »Zivijo! Z nami za svobodo!« so uporniki zasedli vojašnico. Do skrajnosti izstradani vojaki so napadli in razbili barake, skladišča in kantino. Nobena sila jih ni mogla več zadržati. Glavni vodja upornikov je bil korporal Anton Hafner, ki je ukazal zasedati mesto na raznih točkah, saj so morali računati na protinapad. Njihov namen je bil, da bi korakali na Koroško in Spodnje Štajersko, kjer bi se združili z ostalimi slovenskimi polki in napravili konec strašnemu klanju. Vojaška oblast pa je s takimi upori računala in je imela za podobne primere pripravljene polke, ki se je nanje lahko zanesla. Nekaterim častnikom se je posrečilo pravočasno pobegniti v okolico. Ti so brzovajno obvestili vojno ministrstvo o uporu in zaprosili za pomoč. Ze naslednji dan je prišlo madžarsko vojaštvo iz Brnca, nemško pa iz Celovca in Celja. Premoč je bila več nego trikratna. Takoj po zasedbi je bil proglašen preki sod. Vsa garnizija več tisoč mož, je bila kasarnirana. V torek 14. maja je prispelo izjemno vojaško sodišče iz Gradca. Začelo se je strašno in mučno zasliševanje in preiskavanje. Vojaštvo so gonili kakor divjo zver. Upor je bil zadušjen in začela se je krvava sodba. Kot kolovodje so bili obsojeni na smrt: Anton Hafner, Karol Možina, Joso Davtovič in Alojzij Stefanovič.

Dne 16. maja ob 2. popoldne se je izvršila sodba. Obsojeni so se moško in nad vse pogumno vedli. Na poti pred ustreljenjem so še klicali domovini. Streljali so Madžari, a tako slabo, da je Hafner umrl šele po šestem strelu. Njemu so morali s silo zavezati oči. Pred smrtjo je še dvignil roke in zaklical: »Zbogom fantje! Živela domovina! Živijo Jugoslavija!« Vse je jokalo, tudi civilno nemško prebivalstvo. Ponoči so jih na tistem pokopali. A že prihodnji dan je bil njihov skrit grob s cvetjem okrašen. Dva dni nato, na binško stnjo Rogot, sta bila ustreljena še četovodja Sobelj in Grabovina. Več upornikov je bilo obsojenih na ječo, iz katere jih je rešil konec svetovne vojne. Istočasno z judenburškimi vojaki se je uprl sosednji slovenski 7. lovski bataljon v Murau, kjer so ustrelili kot kolovodje Boštjana Olipa, ki tudi že počiva v domači zemlji. Za njimi se je uprl 97. pešpolk v Radgoni, kjer je izgubilo življenje deset Slovencev.

Pred dvanajstimi leti je sprejela domovina v svoje naročje judenburške žrtve. Dne 2. junija 1923 so jih pripeljali v Ljubljano, kjer so jih prihodnji dan položili pri Sv. Križu k večnemu počitku. Pogreb se je razvil v triumfalno pot

in vznemeno narodno manifestacijo. Isti dan je našel zadnji pokoj v tomači grudi dijak Ivan Endlicher, ki je leta 1915 v Gradcu sklenil svoje mučeniško življenje.

Rod, ki je položil judenburške žrtve k zadnjemu počitku v svoji domovini, mora ohraniti dragocene spomine na veke v svoji duši.

Ljubljana, 9. novembra.

Danes ob 13. sta dva velika lepa avtobusa izpred hotela Uniona odpeljala 24 izletnikov, da poromajo na grobove žrtev nacionalnega upora v Judenburg. Pot jih vodi preko Kranja, kjer se jim pridruži še en avtobus Gorenjcev, nato pa preko Jezerškega in skozi Labudsko dolino. Nazaj se bodo deloma že jutri, deloma pa v ponedeljek vračali preko Celovca in Brež. Posebna skupina se bo s svojim avtobusom odpeljala iz Maribora. Judenburški romarji so vzeli s seboj poseben pevski zbor, obenem pa so poneli krasen venec z narodno trobentico, ki ga položijo na tamošnji spomenik naših žrtev, v kapelico pa bodo deli marmornato žaro z znanim župančičevim napisom, v kateri je shranjena prst iz

Marmornata žara, ki jo je podaril ljubljanski kamnosek g. Kunaver za grobnico slovenskih vojakov v Judenburgu

domovine. Obenem so odnesli s seboj tudi velik srebrn venec in ogromen šopek domačih nageljnov, rožmarina in roženkrauta, ki so ga zbrali slovenski fantje, spotoma pa se jim bo nabralo po vsej priliki še kakšnih šest venec, tako da bo poklonitev domovine njenim junakom vsekakor dostojna in prisrčna.

Deputacija vodi predsednik pripravljalega odbora župnik Jernej Hafner iz Staroga trga, ki je obenem zastopnik ljubljanskega škofa, za banksko upravo se udeležuje izleta načelnik splošnega oddelka dr. Vončina, za mestno občino pa podžupan prof. Jarc. Voditelji deputacije bodo v Judenburgu izročili tudi prispevek Slovencev za tamošnjo grobnico slovenskih vojakov.

Revmatične bolečine odstranijo

»NIBOLA«
tablete Mr. Bahovec,
V lekarnah 30 tab. Din 34.— ali 40 tab. Din 34.—
z napisom proizvajalca:
Apoteka Mr. L. Bahovec, Ljubljana
Reg. S. br. 1786/21. VI. 1935

Zbor dobrovoljcev

Kakor smo že poročali se jutri dopoldne zbero v Trbovljah zastopniki vseh onih naših bojnih organizacij, katerih člani so se med vojno in po prevratu borili za svobodo našega naroda in za osvoboditev severnih krajev Jugoslavije. Namen tega važnega sestanka je, da se polože temelji zaručitve vseh sorodnih borbenih pokretov v enotno zvezo, ki bi zbrala pod svojim okriljem tudi še ostale številne borce v južnih banovinah naše države, ki so se po preobratu z ramo ob rami s Slovenci in Hrvati borili za udržitve naše severne meje.

Za konferenco vlada v sodelujočih organizacijah, pa tudi med ostalimi borci največje zanimanje, kur dokazuje dejstvo, da so prijavile vse organizacije za konferenco številne delegacije, prav tako pa bo poslala na konferenco zastopnike tudi Zveza vojnih dobrovoljcev kraljevine Jugoslavije. Združitev vseh sodelujočih organizacij je že danes gotova stvar. S to koncentracijo bo storjen v našem dobrovoljskem gibanju močan korak naprej

PRI ZAPRTJU IN MOTNJAH V PREBAVI

vzeti zjutraj na prazen želodec čašo

rirodno **Franz Josefove** grenčice

Registrirano od ministrstva za soc. politiko in nar. zdravje S. br. 15.485 od 25. V. 1935.

Idila v spalnici

... uporabljala bom vedno samo

SCHICHTOVO
TERPENTINOVNO MILO

za namakanje pa žensko hvalo

na poti h končni konsolidaciji. Prebujenje onih številnih borcev na jugu države, ki so po prevratu z našimi borci branili severne meje mlade kraljevine, in njih pritegnitev k novemu združenemu pokretu je največjega pomena, kajti treba bo rešiti še važna vprašanja, katerih rešitev j ebrez združenih naporov iluzorna. Poleg vprašanja grobov onih številnih junških borcev, ki so ob prevratu padli v obrambi naše severne meje, bo morala nova zveza rešiti predvsem mnogo perečih problemov socialnega, gospodarskega, pa tudi narodno-obrambnega značaja. Zlasti v socialnem pogledu bo lahko nova zveza storila mnogo koristnega za svoje članstvo, saj so doslej mnogi v severnih obrambnih bojih zaslužni borci čakali v revščini in pomanjkanju, da bi jim bilo pomagano prav z one strani, za katere ideale so tvegali svoja mlada življenja, pa tudi svojo boljšo ekzistenco. Akciji za združitve vseh naših severnih borcev in vseh jugoslovenskih dobrovoljcev želimo najboljšega uspeha.

Ob slovesu zaslužnega častnika

Ljubljana, 9. novembra.

Z jutranjim beograjskim brzovlakom je zapustil Ljubljano doseđani komandant artiljerije dravske divizije, brigadni general A. M. Pekić, ki je bil pred kraskim imenovan za komandanta artiljerije II. armije v Sarajevu. General Pekić je v Ljubljani bival 3 in pol leta in v tem času si je s svojim nastopom in ljubeznivostjo tako v zasebnih krogih, kakor v naši javnosti pridobil veliko število prijateljev in sodelavcev, ki bodo odličnega vojaškega dostojanstvenika pač težko pogresali v svoji sredi. Z veliko vnemo se je g. general udeleževal našega nacionalnega in društvenega življenja, dve leti je bil predsednik Kola jahačev in vozacev, a njegova gospa soproga je kljub temu, da je imela obilo dela z družino, z veseljem sodelovala v pododboru Jadranske straže in pododboru Kneginje Zorke. Poleg tega, da je bil general Pekić vedno iskreno naklonjen našemu Sokolstvu in vsem našim nacionalnim organizacijam, se je s praktičnim vzgledom udeleževal tudi na polju človekoljubja.

V letih svojega bivanja v Ljubljani je g. general iskreno vzljubil Ljubljano in Ljubljančane, med katerimi se je skoraj povsem udomacil. Kolo jahačev in drugi številni njegovi prijatelji so mu priredili prisrčen poslovilni večer, prav tako pa so se tudi oficirji, katerim je bil general Pekić najlepši vzgled odličnega vojaka in predstojnika, na prisrčen način poslovili od svojega poveljnika. Davi se je na kolo dvoru klub neprijaznemu vremenu zbrala množica prijateljev in tovarisev odhajajočega vojaškega dostojanstvenika, da mu pred odhodom vlaka še enkrat stisnejo roko. G. generalu želimo na njegovem službenem mestu najlepših uspehov, obenem pa, da ohrani Ljubljano v enako topliem spomnu, kakor bomo Ljubljančani njega.

Po odhodu polkovnika Radovana T. Jovanovića, poveljnika 16. artiljerijskega polka, je te dni prevzel njegove poste novopoveljnik, polkovnik g. Mihael Lukanc, ki ga v naši sredi še posebej iskreno pozdravljamo kot svojega ožjega rojaka. Polkovnik Lukanc je priznan strokovnjak v artiljerijski stroki in je bil zadnjih pet let poveljnik topničarskega polka v Petrinji. G. polkovnik je po rodu Ljubljančan in v našem mestu še eedaj živi njegova 82-letna mati, soproga univ. prof. dr. Polca pa je njegova sestra. Polkovnik Lukanc ima že blizu 30 let vojaške službe za seboj. Po razpadu Avstrije se je udeleževal bojev na koroški fronti, kjer je kot kapetan povečeval artiljeriji. S koroške fronte je g. polkovnik odšel še na madžarsko mejo, da je tudi tam pomagal urediti razmere. Leta 1920 je bil dodeljen zagrebškemu topniškemu polku, nato pa je osem let služil v Skoplju. Dve leti je služboval tudi v Osijeku. Ko pozdravljamo odličnega, zaslužnega rojaka v svoji sredi, mu želimo na novem službenem mestu najboljšega uspeha in sreče.

Nova Amneris

v »Aidi«

Ljubljana, 9. novembra.

V torek bo v ljubljanski operi premiera novo nastudirane Verdijeve opere. Glavno vlogo bo imela gđna Obdekopova, v ulogi Amneris pa bomo videli gospo Miličo Kogejtvo. Dasi je že več let mati, va članica opernega ansambla, nastopi tokrat

prvič v večji ulogi, ki bo dala priliko pravilno oceniti njene zmožnosti, in njen pevski talent. Prof. Sest, ki vodi režijo, in dirigent dr. Svára sta že sedaj prepričana, da bo gospa Kogejtvo tokrat na vsej črti »prodrla«. Odlična pevka je doma iz Idrije in je bilo gledališče že v rani mladosti njen ideal. Svojo gledališko kariero je začela v Mariboru, od tam pa jo je želja po šolanju povela v Zagreb, kjer je bila učnica profesorice Naše Eder-Bertičeve. Članica ljubljanskega gledališča je že od leta 1929. Njen prvi nastop na koncertnem odru je bil v Mariboru, ko so proslavljali poroko pokojnega kralja Aleksandra. Pevsko kariero ji je odprl bivši mariborski direktor opere g. Mitrovič. Kritika jo je vedno hvalela. Zelo laskavo oceno ji je dal tudi strogi zagrebški kritik prof. Safranek-Kavčić, ko je prvič nastopila v Zagrebu. Hlaga, v kateri nastopi v torek, je bila njena želja, odkar se je posvetila gledališki umetnosti.

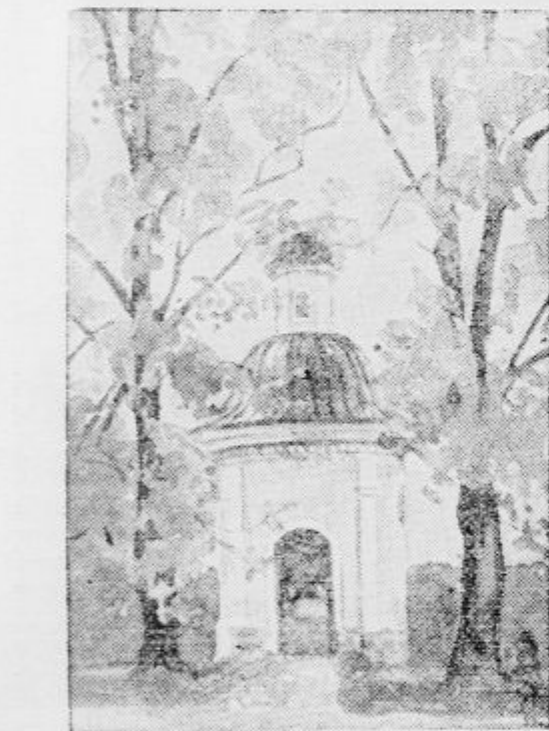
Stotake in tisočake je ponarejal

Jursinci, 9. novembra.

V Savsični pri Jursincih živio mikroljubni ljudje. Ljudstvo tudi ne trpi takšne siromašnice kakor v Halozah, a vendar se je v tej prijazni vasi našel mož, ki je hotel na sleparski način obogateti. Nabavil si je popolnoma primitivne pripomočke in kemični papir, s pomočjo katerega je kopiral bankovce. Da bi čim prej obogatel, se je spravil kar na tisočake in stotake. Je to želar V. V.

Ko so te dni pri njem prekrivali slamnato streho, je krovce našel na podstrešju šop skritih bankovcev. Ko je natančneje preizkusil, je opazil, da so bankovci ponarejeni. Zadevo je ovdaj orožnikom v Jursincih, ki so želarja aretirali, ponarejene bankovce pa zapolnili. Našli so dva že popolnoma izdelana bankovca po 1.000 dinarjev in 16 napol izdelanih bankovcev po 100 dinarjev. Aretiranec je bil oddan v sodne zapore. Zanika pa odločno, da bi on denar ponarejal, in trdi, da mu je moral nekdo ponarejene bankovce podtakniti. Odkod pa mu kemični papir, na ve povedati. V zadevi teče najstrožja preiskava.

Vsak naročnik je zavarovan za 10.000 Din

Kapelica vojnih žrtev

Daleč za strelskimi jarki so nastali povsem nova gesla, njim na čelu samoodloča narodov, narodna in socialna pravičnost, čut človečnosti. Nad vsem tem, kot pojav osvobodilnega pokreta ter izraz dolgoletnega trpljenja, brezmejno hrepeneje po trajnem miru. Avstrijska vlada se je dobro zavedala, kako se ji izpodkajajo tla. Toda še ni hotela priznati svojega poraza. Še je podal kabinet Seidler izjavo, da utegne nastati nova državna oblika s Hrvati in Srbi, toda brez Slovencev, zakaj pot do Jadrana so hoteli imeti Nemci zase odprto.

K tem duševnim mukam in trpljenju se je pridružila seveda tudi fizična izčrpanost in telesna onemoglost zaradi strašnega stradanja tako med vojaštvom kakor tudi med civilnim prebivalstvom. Nikjer ni bilo videti zdravega lica, vse je bilo do skrajnosti izčrpano. A kljub vsemu je pošiljalo višje armadno poveljstvo še vedno nove maršbataljone na fronto.

In baš to leto in to dobo hrani naš narod v najsvetlejšem spomnu. Takrat namreč je izbruhnil upor »kranjskih Janezov« v Judenburgu na Zgornjem Štajerskem, kjer je imel slovenski 17. pešpolk svoj nadomestni bataljon. Bil je ta upor proti krivicam ie pomanjkanju. Živ protest proti vojni ter odločna zahteva po miru in svobodi. In da je upor izbruhnil baš v »železnem regimentu«, v tem tiči velik pomen tega dogodka. Mar se je takrat podzavestno, atavistično zganila naša kri iz dobe »stare pravde«? Vsekakor je objel naše Janeze »puntarski duh« im jim dal krepkega izraza.

Ze vso pomlad leta 1918 je dolgo tlelo in se pripravljalo. Pojavljali so se sem in tja majhni, a značilni znaki nezadovoljstva in upornosti; nihče ni vedel, kje in od kod. V ozadju pa je bil

OFICIJELNI PORTRET NJEGOVEGA VELIČANSTVA KRALJA PETRA II.

Delo **JOSIPA CARA.**

Ta portret je izbran kot najboljši izmed 34 predloženih del naših najboljših slikarjev, na konkurzu Udruženja likovnih umetnikov v Beogradu za izdelavo oficijelnega portreta. Razmnožen potom najmoderneje grafične tehnike na posebno za to silko izdelanem kartonu je ta portret v stvari kot original.

Vse pristojne oblasti so tudi odobrile in priporočile, da se prvenstveno nabavi ta portret.

V želji, da naj postane ta slika dostopna najširšim slojem našega naroda, je Zadruga profesorskega društva v Beogradu razmnožila ta portret v nekaj velikosti in nastavila minimalne cene, tako da je možno ta portret nabaviti z najmanjšimi stroški.

DOBICEK od prodaje teh slik **GRE V KORIST POSTAVITVE DOMA LIKOVNIH UMETNIKOV V BEOGRADU**, zaradi tega se apelira na vse rodoljube in prijatelje umetnosti, da omogočijo z nakupom tega portreta to humano zamisel.

Cene: Velikost 80×64 cm Din 100.—; v zlatem okviru s krono Din 250.—
 40×32 cm Din 30.—; v zlatem okviru s krono Din 110.—
 18×20 cm Din 10.—; omot in poština se plača po dejanskih stroških

Glavno prodajo vrši in vsa pojasnila daje

FRANCOSKO-SRPSKA KNJIŽARA — Aleksandra M. Popovića — BEOGRAD.

Kolarčeva št. 10 — številka poštnege čeka 50.871, — telefon 24.990

Cene se razumejo franko Beograd brez omota in poštine.

ZASTONJ VOŽNJA V CELJE

Za zimo, za Miklavža in Božič, rabi vsakdo raznega blaga. Zato je kot nalašč za nakup najpripravnejše Celje, ker leži v sredi Slovenije.

Vozni listek kupite z lastnim denarjem, povrne se Vam pa najmanj enkrat in sicer ne v gotovini, ker je to po zakonu zabranjeno, ampak v obliki cenenege nakupa v Trgovskem domu Stermecki, Celje.

Napravil sem zopet velike blagovne zaključke s tu- in inozemskimi tovarnarji po zelo ugodnih cenah. Blago pa lahko razpečam samo tedaj, če dobim odjemalce iz cele Dravske banovine. Zato sem nastvil cene tako nizko, da se že izplača vožnja iz Trbovelj, Velenja, Poljčan in vseh bližnjih postaj pri nakupu najmanj 30 do 100 Din; iz Zagreba, Ljubljane, Maribora, Ljutomera, Dravograda in vseh bližnjih postaj proti Celju pa pri nakupu 100 do 300 Din.

Pri nakupu se opozarja na sukno in kamgarn za moške suknje in obleke ter na čisto volno blago za damske plašče, kostume in obleke.

Nadalje dobite po nizkih cenah in v velikanski izbiri razno pletenino, čevlje, perilo in konfekcijo iz lastne tovarne, odeje, platno, svilo, vso manufakturo, steklo, porcelan in tisoč drugih predmetov, potrebnih vsaki dobri gospodinjici.

Potniške tarife vožnje v III. razredu v Celje:

Ljubljana Din 27, Zalog 24, Laze 22.50, Jevnica 21, Kresnice 19.50, Litija 18, Sava 15, Zagorje 13, Trbovlje 11.50, Zidani most 6.50, Rimske Toplice 5.50, Laško 3.

Dravograd 25.50, Št. Janž 24, Slovenjgradec 22.50, Turiška vas 21, Dovže 19.50, Mislinje 18, Gornji Dolič 16.50, Paka 13.50, Selo 12.50, Velenje 11.50, Šoštanj 10.50, Paška vas 8.50, Šmartno ob P. 7.50, Polzela 5.50, Št. Peter 4.50, Žalec 3, Petrovče 2.50.

Maribor Din 21, Hoče 18, Rače 16.50, Pragersko 15, Slov. Bistrica 13, Poljčane 10.50, Sladka gora 8.50, Ponikva 6, Grobelno 4.50, Sv. Jurij 3.50, Štore 1.50.

Jamčim za solidno postrežbo ter se priporočam za obilen obisk

Stermecki, Celje

Milostljiva,

ene bolečine
Vas lahko

rešimo,

to je one, ki bi jo začutili, če bi izvedeli od svoje prijateljice, za kako neverjetno nizko ceno je kupila pri nas svoj elegantni plašč.

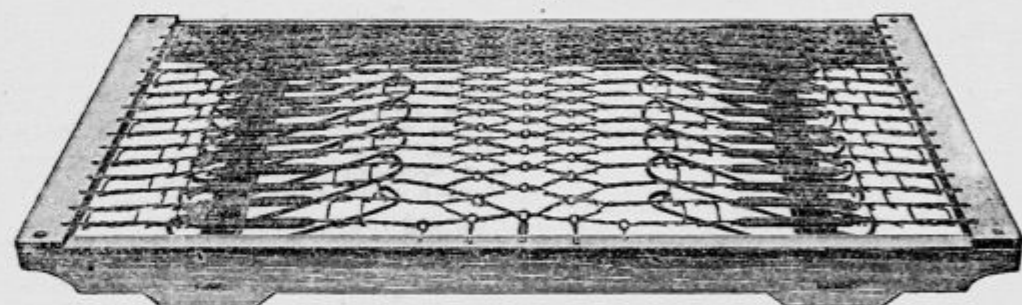
SE ŽELITE PREPRIČATI?

Radevolje smo pripravljene, da Vam pokažemo vse, kar je najmodernejšega v tej sezoni, pa boste tu sigurno našli za Vas, kar si želi Vaše srce.

Prepričani smo, da boste prištedili polovico denarja, ki ste ga namenili za nabavo plašča.

T I V A R O B L E K E

Zični vložki znamke „PRIMISSIMO“.

Jože Sablatnik, žični izdelki Jesenice-Fužine Dravska banovina. Zahtevajte cenike!

Banovinska tkalnica preprog,

je razstavila svoje izdelke za jesensko sezono

v Šelenburgovi ul. 7-I.

Ker se vrši prodaja tudi na dolgoročno odplačila, priporočamo vsakomur, da obišče to veliko razstavo preprog! Vstop prost in neobvezen.

SVINČENI RUDNIK V MEZICI ISČE

MOJSTRA

za svojo jamsko mehanično delavnico, ki naj bo tudi več upravljana dvigalnih strojev, kompresorjev in sesalk. Prošnjo z navedbo šolske predizobrazbe ter dosedanje prakse je poslati na naslov:

Svinčeni rudnik, MEŽICA.

Dobro urejena

PARNA OPEKARNA

na glavni železniški progi Beograd-Zagreb z vsemi stroji za izdelovanje prvovredne zidne in strešne opeke z osiguranim odjemalskim krogom in takojšnjo obratno mogočnostjo se

TAKOJ PRODA.

Ponudbe pod 41851 na Publicitas d. d., Zagreb, Ilica 9.

Najslajša in najboljša

krepljena pijača je

BERMET - VINO,

črnina iz Fruške gore,

Sremski Karlovec — Gostilničarji nudite to specialiteto svojim gostom. V sodekih od 50 l naprej ga razpošilja: B. Marinkov, Sremski Karlovec, Fruška gora.

GLASBILA
 Schneider priznana 50 od umetnikov
 kot NAJPOPOLNEJŠA in cenejša
 KRALJEVNI DVORNI DOBAVITELJ
 NAJVEČJA DOMAČA RAZPOŠILJALNA TVRDKA
F. SCHNEIDER
 IZDELAVANJE GLASBIL IN GLASBILNIH PRITEKLIN
 ZAGREB, Nikolićeva ul. 10/c
 Viole... od Din 71- navzgor
 Kitare... 148-
 Mandoline... 98-
 Harmonike... 75-
 Havajske kitare, kromatične, harmonike, trube, saksofoni in t. d. najceneje.
 BREZPLAČNI POUČNI ČENIK

Klefiš-eva salama

ново blago, povsem zrelo

že od 15. avgusta
povsod v prometu

NOVO OTVORJENA
PRECIZNA MEHANIKA!

Izdelavam in popravljam lekarniške tehtnice, zdravniške in zobozdravniške naprave, mikroskope, mikrotome i. t. d. Postrežba solidna! Cene nizke!

BOGOMIL CEHAK
Ljubljana, Francišanska ul. 8, dvorišče.

ZNIZANE CENE

dvokoles, otroških igračih, invalidskih vozičkov, prevoznih triciklov, motorjev, šivalnih strojev. Cenika franko! TRIBUNA F. BATJEL, tovarna dvokoles in otroških vozičkov LJUBLJANA, Karlovska cesta šte 4

HALO-O-O!

Po vsej državi gre glas, da je

TRGOVSKI DOM

Stermecki

Celje, št. 20

zopet znižal na jesen in zimo cene vsemu jesenskemu in zimskemu blagu za moške in ženske obleke ter vsemu drugemu manufakturnemu blagu. Prepričajte se in naročite še danes najnovije in najmoderneje vzorce, kakor tudi veliki ilustrirani cenik, kar prejmete brezplačno!